

Zimsko hodočašće na Sv. Geru

Sveta Gera - planina koja nas ljepotom spaja

Vjerujem da se slažete da su siječanj i veljača mjeseci kad nam je najteže nakaniti se i poći u planinu na izlet. Sad obično pretresamo jesmo li za blagdane zaista trebali toliko potrošiti. Neki će i na skijanje, pa i to treba platiti. U konačnici, najljepše je sjediti u toploj sobi, promatrati kako vani pada snijeg i čekati ožujak!

Piše i snima: **prof. Krunoslav Milas**

Mi vam ipak predlažemo da pođete na jedan zanimljiv zimski izlet. Pozivamo vas u Žumberak i na Svetu Geru (1178 m). Okosnicu Žumberka čini uzdužni hrbat na sjevernoj strani kojim vodi granična crta između Hrvatske i Slovenije. Pod vršnim se grebenom nalaze brojni manji brežuljci, doline, livade i zaseoci.

Zašto Sveta Gera i to još usred zime?

Ekološko društvo Žumberak, planinari i zaljubljenici tog kraja već godina-

ma posljednje nedjelje u siječnju (ove godine 30. siječnja) organiziraju tradicionalni pohod i molitveni dan u kapelici Sv. Ilije na Svetoj Geri na kojem se redovito okupi više stotina planinara i izletnika.

Prvi je pohod održan 23. siječnja 1994. na dan koji je Sveti otac proglasio danom molitve za mir u Hrvatskoj i Bosni i Hercegovini. Toga je dana središnja molitvena svečanost u Hrvatskoj održana upravo na Sv. Geri.

✓ RECEPT: Žganci na mali milijun načina

Žganci su vjerojatno naše najraširenije sirotinjsko (ali zato i jako zdravo) jelo. Razlikuju ih uglavnom prilozima i preljevima s kojima se obično jedu. Nabrojat ćemo vam zato na koje ih sve načine svojim ukucanima pripremaju Žumberčani. Preljevali bi ih varenim ili kiselim mlijekom ili stepkom. Jeli su ih s kuhanim kiselim zeljem ili repom koja bi se onda kuhala s gustim zafrigom. Žgance se jelo i s krumpirovom i prežganom ("ajmpren") juhom. Znali su ih i samo preliti poljevom

(u zapršku se ulije voda, doda sjeckani peršin i prokuha). Često su se jeli i suhi, začinjani tek lukom prepečenim na masti. Jeli su se i "cipljeni žganci", kod kojih se u kukuruzno brašno dodavao kuhani krumpir. Česti su bili sa salatama, obično radičem, "retkozubcem" kako ga oni zovu. Žumberčani bi ih preljevali i sa zaprženim čvarcima, jeli ih s "kanjom" (debelim masnim špekom) ili krvavicama. Spomenimo usput i "bele" žgance i "tropak" žgance od krumpira prelivene preprženim kiselim mlijekom. I tako dalje, i tako dalje...

Kapelica Sv. Ilije na Sv. Geri

Prvi je pohod održan 23. siječnja 1994. na dan koji je Sveti otac proglasio danom molitve za mir u Hrvatskoj i Bosni i Hercegovini

Tada se rodila ideja da taj zimski pohod postane tradicionalan.

Prvo do Sošica

Do Sošica, mjesta odakle se polazi pješice prema vrhu, možemo doći osobnim automobilom ili autobusima koja

Vojarna sa slovenskim vojnicima na putu prema Sv. Geri

organiziraju planinarska društva iz Zagreba. Dolazimo prilaznom cestom Krašić-Kostanjevac-Sošice (70 km od Zagreba). Iz Sošica izletnici kreću pješice kraticama i cestom kojih dva i po sata do vrha. Ne treba ni spominjati bogatstvo razgleda okupanih snijegom koje nam se usput pruža. A s vrha, za sunčanog dana, prekrasno se vide i Alpe. Misno slavlje započinje u kapelici Sv. Ilije na samom vrhu točno u podne. Osobitost je što ga zajedno vode katolički svećenici i grčkog i rimskog obreda.

Zabavan povratak

Nakon misnog slavlja, jela iz naprtnjače i čaj kojega redovito priprema HV, planinari se vraćaju u Sošice. Po povratku, izletnicima predlažemo posjet obližnjoj (1 km cestom) Jazovki, posljednjem počivalištu stotina nevinih žrtava s kraja 2. svjetskog rata. U samom selu jedna pored druge stoje grkokatolička i rimokatolička crkva. Preko puta je i samostan časnih ses-

Okolo jame Jazovke pored Sošica

✓ Vojarna na Svetoj Geri

U neposrednoj blizini vrha, očito na hrvatskoj strani granice (cesta na vrhu je granica!), nalazi se svima poznata vojarna. U objektu o kojem planinari već godinama sanjaju kao o budućem planinarskom domu, još uvijek se nalaze slovenski vojnici. Ali, vrijedi spomenuti da tijekom svih ovih godina otkako planinari masovno posjećuju vrh, ni jednom nije bilo nikakvih provokacija s bilo čije strane. A na misnom se slavlju toga dana uvijek pojave i slovenski planinari. Planina nas svojom ljepotom spaja, nikada ne razdvaja.

A s vrha, za sunčanog dana, prekrasno se vide i Alpe. Misno slavlje započinje u kapelici Sv. Ilije na samom vrhu točno u podne. Osobitost je što ga zajedno vode katolički svećenici i grčkog i rimskog obreda

tara bazilijanki, u kojem je smještena zavičajna zbirka etnografske građe. Za one umornije napominjemo da ih u gostionici u mjestu očekuje bogata i cijenom pristupačna ponuda jela i pića.

Vraćajući se kući dobro je barem na trenutak zastati u Krašiću, mjestu u kojem se rodio i u kojem je u kućnom pritvoru proveo svoje posljednje godine

Na hrvatskoj je strani Sveti Ilija, najstariji grkokatolički vjerski objekt u Hrvatskoj (početak 16. st.) koja je restaurirana i pokrivena krovom kao svojevršnim šatorom

blaženi Alojzije Stepinac. Predlažemo vam da svakako posjetite crkvu i župnu kuću u kojoj je uređena spomen soba tog našeg blaženika.

Napominjemo da na ovaj izlet nikako ne krenete bez dobrih zimskih cipela, jakne, veste, kape, rukavica, i svakako košulje za presvlačenje. Sve naše čitatelje koji bi voljeli organizirano posjetiti Svetu Geru, a plaše se relativno teških zimskih uvjeta, želimo obavijestiti da planinari i ljubitelji toga kraja organiziraju redovite masovne pohode na vrh i za 1. svibnja, kao i 20. srpnja, na blagdan Sv. Ilije, kada su mogućnosti šetnje, odmora i razgleda svakako daleko bolje.

Obavijesti:
Organizacija hodočašća na Svetu Geru:
Zlatko Šintić, tel. 01/6637 622

✓ "Em smo Horvati!"

Na samom vrhu Žumberačke gore nalaze se dvije kapelice. Na slovenskoj je strani Sveta Gera (Gertruda), novija, ali samo ruševina. Na hrvatskoj je strani Sveti Ilija, najstariji grkokatolički vjerski objekt u Hrvatskoj (početak 16. st.) koja je restaurirana i pokrivena krovom kao svojevršnim šatorom. Slovenci su 1923. vrh preimenovali i nazvali ga "Trdinov vrh" po svom planinaru i književniku Janezu Trdini. A mi se, umjesto da vrh zovemo po svojoj kapelici, tvrdoglavo držimo slovenskog imena! Ne podsjeća li vas to na vrijeme kad su se Hrvati protiv mađarskog kao službenog jezika u zajedničkom parlamentu branili očuvanjem latinskog, a ne hrvatskog jezika!? Usput, Hrvatska je posljednja zemlja na svijetu u kojoj se latinski zadržao kao službeni jezik Sabora i to 1500 godina nakon propasti Rimskog carstva!